

Abstrakt

Tytuł rozprawy: Strukturyzacja finansowania projektów infrastrukturalnych gmin

Słowa kluczowe: woda, ścieki, zrównoważony rozwój, ESG, finansowanie, modele, struktury, efektywność, rozwój lokalny.

Celem głównym dysertacji jest zaproponowanie oryginalnego koncepcyjnego modelu strukturyzacji finansowania infrastrukturalnych projektów wodociągowo-kanalizacyjnych umożliwiającego realizację określonych celów zrównoważonego rozwoju.

Realizacja celu głównego wymagała określenia szeregu celów szczegółowych, którym odpowiada przyjęta struktura pracy:

- (C1.) Umieszczenie problematyki badań w kontekście teoretycznym i koncepcyjnym, w szczególności w teorii zarządzania publicznego i zrównoważonego rozwoju, w którym „funkcjonują” projekty infrastrukturalne na poziomie lokalnym.
- (C2.) Identyfikacja kluczowych czynników, które wpływają efektywność zarządzania publicznego.
- (C3.) Określenie uwarunkowań prawno-organizacyjnych funkcjonowania gmin jako podstawowych jednostek samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za rozwój lokalny.
- (C4.) Określenie roli infrastruktury w rozwoju lokalnym na gruncie teorii.
- (C5.) Ocena potencjału finansowego samorządów do realizacji projektów infrastrukturalnych.
- (C6.) Usystematyzowanie źródeł finansowania projektów infrastrukturalnych gmin, istotnych z punktu widzenia projektów wodociągowo-kanalizacyjnych.
- (C7.) Identyfikacja modeli strukturyzacji finansowania projektów wodociągowo-kanalizacyjnych w warunkach zrównoważonego rozwoju.
- (C8.) Określenie rozwiązań organizacyjno-finansowych w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej w gminach na wybranych przypadkach.
- (C9.) Weryfikacja autorskiego modelu strukturyzacji finansowania projektów infrastrukturalnych.

W ujęciu teoriopoznawczym celem rozprawy jest wyjaśnienie złożonych uwarunkowań strukturyzacji finansowania projektów infrastrukturalnych. Zaś w ujęciu użytecznym, celem jest stworzenie nowego modelowego postępowania w procesie strukturyzacji finansowania

projektów z zakresu infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, a skierowanego do decydentów odpowiedzialnych za systemy wodociągowo-kanalizacyjne gmin.

Sprecyzowany problem naukowy, zidentyfikowana luka w dotychczasowym dorobku i wyznaczone cele pozwoliły na sformułowanie głównej hipotezy badawczej:

H: Optymalizacja modelu strukturyzacji finansowania projektu infrastrukturalnego z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju wymaga zastosowania podejścia wielokryterialnego.

Sformułowano następujące hipotezy badawcze pomocnicze:

- (H1.) Strukturyzacja finansowania projektów infrastrukturalnych z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej wymaga przestrzegania zasad ESG.
- (H2.) Obniżenie kosztów finansowych w strukturyzacji finansowania projektów infrastrukturalnych jest możliwe dzięki wykorzystaniu środków Unii Europejskiej.
- (H3.) Wykorzystanie środków Unii Europejskiej w strukturyzacji finansowania projektów infrastrukturalnych daje możliwość wzrostu efektywności inwestycji infrastrukturalnych.
- (H4.) Nadrzędnym kryterium optymalizacji modelu strukturyzacji finansowania inwestycji infrastrukturalnych jest dostępność cenowa.
- (H5.) Zastosowanie wielokryterialnego modelu strukturyzacji finansowania projektów infrastrukturalnych pozytywnie wpływa na długofalowy efekt ekonomiczny, społeczny i środowiskowy realizowanych projektów infrastrukturalnych.

Rozprawa składa się z 8 rozdziałów.

Rozdział 1 "Wybrane koncepcje zarządzania publicznego w kontekście zrównoważonego rozwoju" umiejscawia problem badawczy w szerszej perspektywie teoretycznej, koncentrując się na ewolucji zarządzania publicznego i czynnikach krytycznych dla jego skuteczności. Zarządzanie publiczne w kontekście zrównoważonego rozwoju obejmuje wdrażanie zasad z Agendy 2030 i strategii ESG. Instytucje publiczne, w tym samorządy lokalne, odgrywają kluczową rolę w osiągnięciu Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) poprzez zarządzanie zasobami i projektowanie polityk, które odpowiadają na potrzeby środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Rozdział podkreśla również znaczenie współpracy między różnymi podmiotami i zaangażowania społecznego.

Rozdział 2 "Geneza i organizacja samorządności lokalnej jako determinanta odpowiedzialności za rozwój lokalny" bada prawno-organizacyjne warunki funkcjonowania

gmin jako podstawowych jednostek odpowiedzialnych za rozwój lokalny. Rozdział analizuje ewolucję samorządu lokalnego od czasów starożytnych do współczesności i opisuje zasady rządzące współczesnym samorządem lokalnym w Polsce. Rozdział podkreśla decentralizację, przejrzystość i adekwatność finansową jako kluczowe elementy skutecznego świadczenia usług i rozwoju lokalnego.

Rozdział 3 "Rola infrastruktury w rozwoju lokalnym" definiuje rolę infrastruktury w rozwoju lokalnym z teoretycznego punktu widzenia, podkreślając jej znaczenie jako kapitału społecznego, który jest niezbędny dla wzrostu społeczno-gospodarczego. Omawia różne rodzaje infrastruktury: szarą, zieloną, niebieską i brązową, oraz ich znaczenie dla zrównoważonego zarządzania zasobami.

Rozdział 4 "Organizacja finansów JST i ich kondycja finansowa w latach 2004-2022" ocenia potencjał finansowy samorządów w realizacji projektów infrastrukturalnych. Analizuje zasady zarządzania finansami publicznymi i zmiany w systemie środków publicznych w latach 2004-2022. Analiza ujawnia, że ograniczenia finansowe często utrudniają długoterminowe planowanie infrastruktury.

Rozdział 5 "Finansowanie projektów infrastrukturalnych gmin" koncentruje się na usystematyzowaniu źródeł finansowania projektów infrastrukturalnych gmin, szczególnie w zakresie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, podkreślając, że zrównoważone finansowanie wykracza poza maksymalizację zysku, uwzględniając długoterminowe tworzenie wartości, w tym aspekty społeczne i środowiskowe.

Rozdział 6 "Modele strukturyzacji projektów infrastrukturalnych w warunkach zrównoważonego rozwoju" identyfikuje modele strukturyzacji projektów wodno-ściekowych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Omawia różne modele obejmujące partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) i przedsiębiorstwa komunalne, podkreślając ich zalety i wyzwania.

Rozdział 7 "Usługi wodociągowo-kanalizacyjne w województwie pomorskim – analiza wybranych przypadków" analizuje usługi wodno-ściekowe w jedenastu gminach poprzez wybrane studia przypadków. Ilustruje praktyczne wyzwania w rozwoju infrastruktury w ramach zrównoważonego podejścia, podkreślając różne formy organizacyjne stosowane przez gminy.

Rozdział 8 "Autorska propozycja strukturyzacji finansowania infrastrukturalnych projektów wodociągowo-kanalizacyjnych " jest ostatnim rozdziałem, który przedstawia oryginalny model strukturyzacji finansowania projektów infrastruktury wodno-ściekowej w

realiach operacyjnych samorządów lokalnych. Model uwzględnia czynniki demograficzne, modelowanie makroekonomiczne, prognozowanie popytu, planowanie inwestycji, modelowanie podatkowe, analizę kondycji finansowej, prognozowanie kosztów, prognozowanie przychodów, strategie finansowania, ocenę rentowności, modelowanie dostępności cenowej i zarządzanie projektami.

Konkluzją z przeprowadzonych badań jest stwierdzenie, że strukturyzacja finansowania projektów infrastrukturalnych z wykorzystaniem funduszy UE wymaga przestrzegania zasad ESG w celu aktywacji korzyści ze zrównoważonych źródeł finansowania. Autor zauważa również, że choć fundusze UE mogą znacznie obniżyć koszty finansowania, to mogą prowadzić do pojawienia się znacznych obciążeń podatkowych. Proponowany model podkreśla dostępność cenową jako podstawowe kryterium optymalizacji i integruje kryteria SDG i ESG w planowaniu projektów infrastrukturalnych.